

Katarina RADONIĆ, Dubrovnik

Priprema za vjeronaučni sat u drugom razredu srednje škole

NASTAVNA JEDINICA: SAMOUBOJSTVO²

Cilj nastavne jedinice:

- učenici dolaze do spoznaje da je život jedinstven i neponovljiv dar (ja sam samo upravitelj, a ne gospodar svog života)
- učenici razumijevaju i barem u početnom stupnju prihvaćaju kršćansku istinu da križ ima smisao
- učenici se uživljavaju u situaciju samoubojice, ne osuđuju, nego razumiju takve osobe te istodobno pokazuju spremnost da se sami djelotvorno zauzimaju za život i pomažu osobama kojima je posebno teško

Nastavna sredstva:

- Vjeronaučni udžbenik "Zov slobode" (M. Pranjić - A. Stojić, KSC, Zagreb²1995)
- Jedan diplomski rad o samoubojstvu s Medicinskog fakulteta (u prilogu se nalaze neke sheme i grafikoni iz toga rada)
- Viktor E. Frankl, *Zašto se niste ubili? Uvod u logoterapiju...*
- Čitanka iz stranih književnosti za srednje škole
- Izvadak iz školske zadaće jednog srednjoškolca koji se nedavno ubio³

- Životopis Joni Erickson (u prilogu je njena fotografija)⁴
- Konstitucija "Gaudium et spes" II. vatikanskog sabora

Tijek sata:

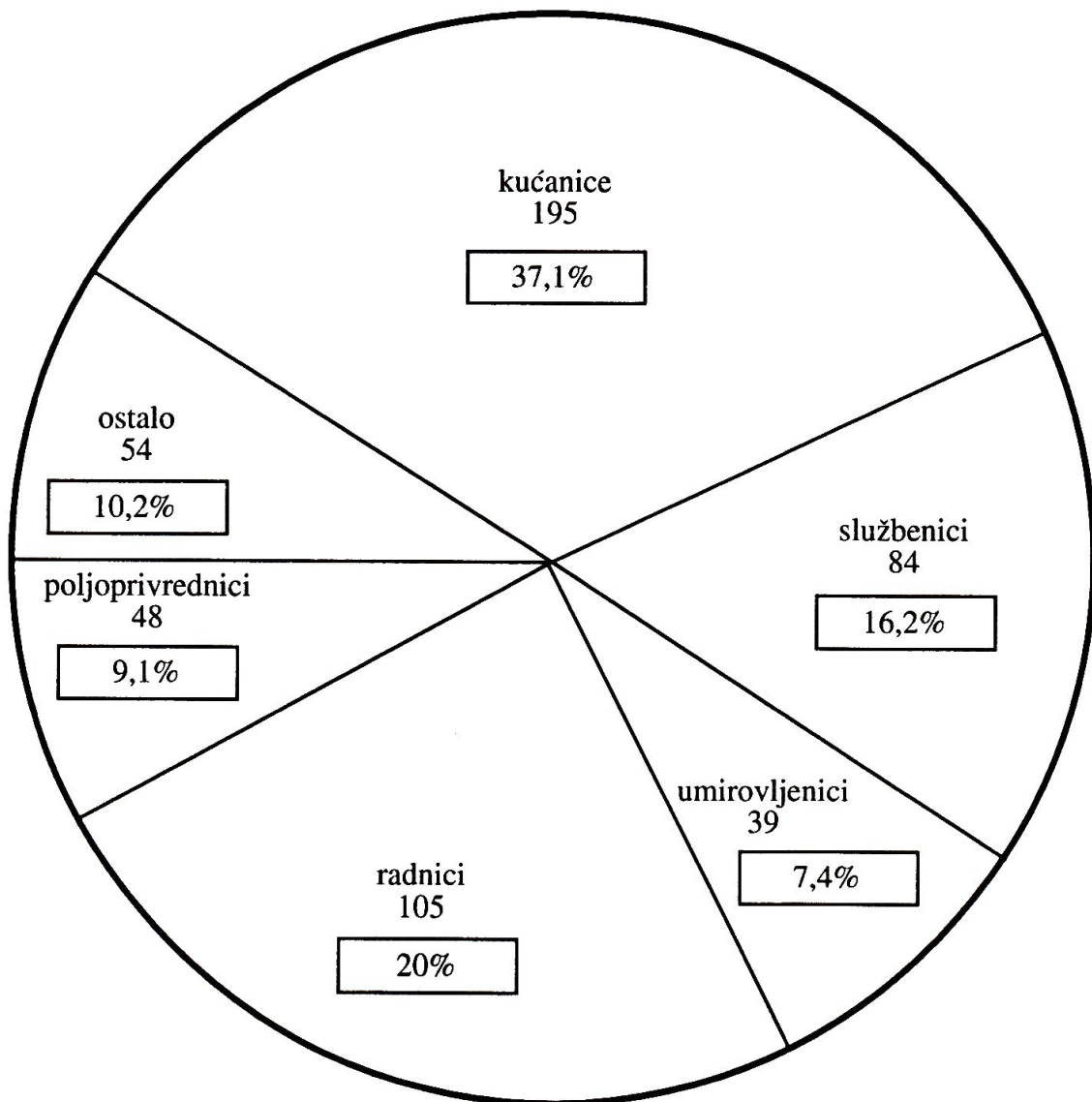
Prilozi:

- Sheme i grafikoni

- 1 Ova priprema bila je sastavni dio ispita iz kolegija "Didaktičko-metodički aspekti vjeronauka" kod prof. mr. Ane Thee Filipović na Teološko-katehetskom institutu Teologije u Splitu - Odsjek Dubrovnik, u zimskom semestru akademske godine 1995/96.
- 2 Tema je trenutno vrlo aktualna. Na području Dubrovačke županije bilo je u 1995. godini 15 samoubojstava i 4 pokušaja. Zato sam ovoj temi odlučila posvetiti nešto više pažnje i vremena.
- 3 Mladić je još kao malo dijete ostao bez nogu. Noge su mu odrezane zbog posljedica smrzavanja koje je proživio uslijed roditeljskih razračunavanja. Roditelji su se kasnije rastali.
- 4 Radi se o istinitom događaju. Riječ je o sedamnaestogodišnjoj djevojci koja je prilikom ronjenja slomila vratni kralježak te ostala oduzetih ruku i nogu. Svi njeni snovi se ruše. No uz pomoć prijatelja i kroz vlastita traženja dolazi do prave zrelosti. Ne taji da joj je kršćanstvo pomoglo i vratilo je na put vjere, nade i ljubavi. Joni je uspjela, pronašla je svoju karizmu i svjedočila je svoju vjeru. Počela je crtati držeći olovku u ustima. Imala je i vlastite izložbe. - Knjiga je pisana vrlo jednostavnim jezikom i prikladna je za ovu dobnu skupinu. Riječ je o njihovoj vršnjakinji, zato mislim da bi ih to moglo zainteresirati.

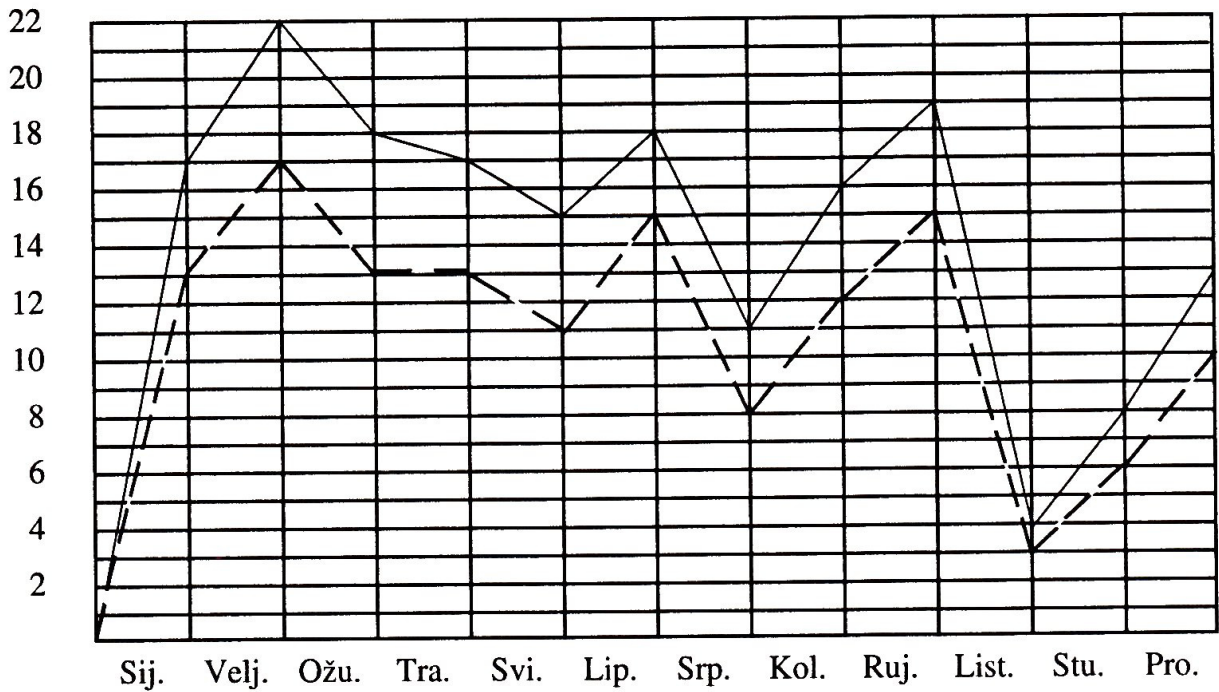
NASTAVNE FAZE	TIJEK SATA	OBlici RADA	RAZINE CILJEVA
I. faza: PROBLEMATIZACIJA, MOTIVACIJA	Prošli put smo govorili o alkoholizmu i drogi. Danas se spuštamo stepenicu niže. Pozabavit ćemo se pitanjem samoubojstva. Čitamo pjesmu S. Jeserijina "Doviđenja, dragi, doviđenja!" Pjesma je učenicima već poznata iz književnosti. Ovdje možda jedna nova interpretacija: Što ga je navelo na to? Nedostatak samopouzdanja? Imamo li pravo na samoubojstvo?	ČITANJE I ANALIZA PJESME	AFEKTIVNA: Pjesma pomaže uživljavanje u temu
II. faza: UOČAVANJE PROBLEMA, NAZNAKA CILJA	Razlozi samoubojstva (uz pomoć udžbenika "Zov sobode", str. 60.) - nadovezati se na učenička mišljenja i zapazanja. Naveći primjer mladića N.N.	VOĐENI RAZGOVOR	SPOZNAJNA: Uvid u razloge
III. faza: OBRADA, IZLAGANJE, ANALIZA	Produbljivanje: Što kaže medicina o tom fenomenu? Statistički podaci o broju samoubojstava - prema spolu, zanimanju, danima u tjednu... UZROCI? Neuračunljivost. Pomanjkanje smisla (usp. "Zov slobode", str. 61-62.). Upoznati učenike s pojmom eutanazije. - Kršćanski stav. - Isusova praksa: Isus ozdravlja one koje susreće - Krist im kaže: "Ne boj se, samo vjeruj!" (Mk 5). Trebamo li vlastitu bolest ili neki drugi problem prihvatiti kao teret ili kušnju? - Ili čak možda kao milost da trpimo za Nj? (Fil 1-29). STAV CRKVE: II. vatikanski sabor, GS 27 - (Samoubojstvo, eutanazija) "vrijeda najveći stupanj Stvoriteljeve časti". (usp. udžbenik, str. 60.)	FRONTALNI OBLIK, VJEROUČITELJEVO IZLAGANJE	SPOZNAJNA: Život nam je darovan: "Ja nisam Gospodar već upravitelj svoga života"
IV. faza: PROMIŠLJANJE, SVRSTAVANJE, SINTEZA	U malim skupinama: potaknuti učenike da iznesu svoja mišljenja. Dati im ulomke iz autobiografije "Jonni Erickson" i V. Frankl: "Zašto se niste ubili" - obje knjige ukazuju na važnost vjere u našem životu. Rad s tekstovima i priopćavanje rezultata. Sinteza: Znam li nositi svoj križ? (Sv. Ivan M. Vianney: "Sve dotle dok odbijate križ on vas pritišće, od onog trenutka kad ga prihvatite On će vas nositi."). Zajedno na pano slazemo grafikone, sheme, ispisujemo citate iz SP i vlastite slogane. Zapjevajmo pjesmu "Bože moj što je jutro".	RAD U GRUPAMA. IZRADA PANOVA (potrebno je pripremiti grafikone, sheme...)	AFEKTIVNA: Primjeri potiču na preispitivanje vlastitog stava. SPOZNAJNA: Križ ima smisla. Spoznati: NEMAM pravo oduzeti si život. ŽIVOT JE DAR. PSIHOMOTORNA: Oblikovanje panoa
V. faza: PROVJERA I UČVRŠĆIVANJE USVOJENOG	Sama provjera vrši se kroz razgovor. Na kraju poticaj: sjetimo se onih koji pate godinama, usamljenih... Trenutak razmišljanja. Kako možemo pokazati da cijenimo i promičemo svaki život? Konkretno?!	NASTAVNIKOV POTICAJ	STAVOVI: Biti spreman pomoći
	Eventualno za domaći rad: da svaki učenik anketira npr. deset ljudi u vezi s eutanazijom. Na jednom od sljedećih sati sve oblikovati i podatke iznijeti na pano.	Pripremiti papire za anketu, formulirati pitanja (mogu ih sastaviti i učenici sami).	Tijekom obavljanja tog zadatka oni će sami utvrditi gradivo. GRUPNI RAD - ZAJEDNISTVO

Shema 1. Prikaz samoubojstava prema zanimanju počinitelja

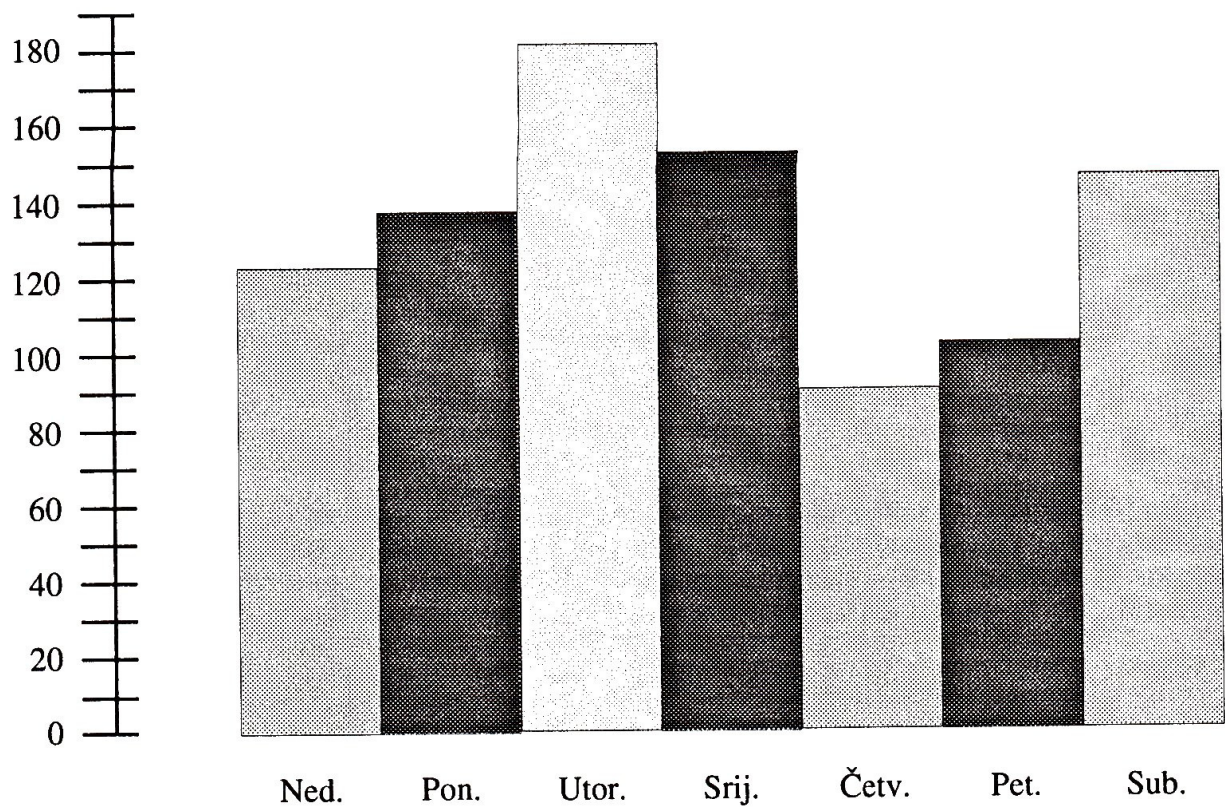

Na Shemi 1. je prikazan udio zanimanja na broj suicida. Kako se vidi iz Sheme od 525 samoubojstava koja su završila letalno, nešto veći broj je zastupljen kod kućanica (37,1%) u odnosu na radnike (20%) i službenike (16,2%). Poljoprivrednici i umirovljenici su zastupljeni u malom broju (9,1% i 7,4%) dok na ostale slučajeve otpada 10,2%.

Grafikon 1. Prikaz kretanja samoubojstava i pokušaja samoubojstava prema mjesecima u godini

Grafikon 2. Odnos i raspored izvršenih samoubojstava i pokušaja samoubojstava prema danima u godini

Ljubav - divna sila

Ondje gdje je ona svoj trag ostavila, svuda mirišu ruže i tulipani, rukuju se dobro i zlo. Jer ona je svuda oko nas, samo čeka da otvorimo svoje duše, pa da uleti poput slavuja što nam svojom pjesmom lance i okove sa srca skida, omekša ga i raznježi. Napravi čudo, čudo što ga nazivamo ljubav.

Ljubav je najstarija vjera, stvorena prije bilo koje druge vjere, jer vjerovati u ljubav znači vjerovati u sebe i u svoje najbliže. Izgubimo li vjeru u ljubav, postajemo druga vrsta, unutrašnje snage nestaje, snage bez koje ne vidimo ljepotu duše, ljepotu svega što ljubav stvara. Riječju, nestane li ljubavi u nama, nestajemo i mi sami.

Ta čarolija se rijetko kome dvaput uzvraća, a vrati li se, ona je sto puta jača, i samo osoba svjesna njezine snage u toj ljepoti može pronaći ključ vječne sreće i ljubavi.

Izvadak iz šk. zadaće mladića N. N.

Joni kod svog štafelaja dok crta ustima